

DANSKT-SVENSKT FÖRFATTARSÄLLSKAPS LITTERÄRA MAGASIN
DANSK-SVENSK FORFATTERSELSKABS LITTERÆRE MAGASIN/ NR 19.11

DANSKT-SVENSKT FÖRFATTARSÄLLSKAP BILDADES I SEPTEMBER 1995
OCH HAR TILL SYFTE ATT VERKA FÖR UTVECKLING OCH FÖRDJUPNING
AV KONTAKTERNA MELLAN DE LITTERÄRA YRKESUTÖVARNA I DANMARK OCH SVERIGE
SAMT FÖR ETT VIDGAT OCH FÖRBÄTTRAT LITTERATURUTBYTE
MELLAN DE BÅDA LÄNDERNA.

Lördagen den 2 april

Loftet, Litteraturens hus, Lilla torg, Malmö

Kl. 14.00

Röster ur Japans historia -

hämtade ur den uppmärksammade boken
"Trollsländans land" av Monica Braw.
Författaren själv berättar.

Kallelse till Årsmöte/ Generalförsamling

Kl 15.30

DAGORDNING enl stadgarna/vedtægterne

1. Mötet öppnas.
2. Val av mötesordförande.
3. Val av protokollförare vid mötet.
4. Val av en person att jämte ordförande justera mötesprotokollet.
5. Framläggande av styrelsens berättelse för det gångna kalenderårets verksamhet samt resultat- och balansräkningar.
6. Framläggande av revisorernas berättelse.
7. Fastställande av balans- och resultaträkningar.
8. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen.
9. Fastställande av medlemsavgift för det kommande kalenderåret.
10. Val av fyra ordinarie styrelseledamöter, två danska och två svenska, och val av två suppleanter, en dansk och en svensk.
11. Val av två revisorer och en revisorsuppleant.
12. Valnämnden: Förslag att styrelsen inom sig utser valnämnd.
13. Övriga frågor

Kl. 16.00 Kaffe

Onsdagen den 25 maj kl 17.30 - 19

ANTIHLJÄLTAR I BARNLITTERATUREN

Varför är barnlitteraturens hjältevärld uppdelad i allsmäktiga (omnipotenta) hjältar å ena sidan och antihjältar å den andra? Är antihjältarna i själva verket de sanna hjälterna -- och på vilket sätt? Vad är det som utmärker en antihjälte och som överhuvudtaget ger mening åt ordet "antihjälte"?

En kväll med GUNILLA BERGSTRÖM, författare till böckerna om Alfons Åberg, samt TORBEN WEINREICH, professor i barnlitteratur och tillika barnboks-författare, som också ger exempel på internationell och dansk barnlitteratur -- från H.C. Andersen via Ole Lund Kirkegaard till Bjarne Reuter och Kim Fupz Aakeson.

Plats: Malmö Stadsbibliotek

Programmet kommer även att genomföras i Köpenhamn i november.
Se hemsidan för mer information.

Dansk - svensk ... Swe-danes

FÖR MIG HAR KÖPENHAMN OCH SJÄLLAND allt sedan barnsben varit lika naturligt som Malmö och Skåne. I Stockholm hade jag som barn ibland problem med dialektala uttryck, precis som skillnader i ords betydelse mellan danskan och svenskan.

Åtskilliga var de turer jag åkte med mamma och hennes väninnor till Köpenhamn för att handla smör, margarin, fläskhare, ribbensteg, socker ... som de slet med sina kassar dessa kvinnor för att sänka matkostnaderna ... så trevligt de hade på dessa färder!

Tivoli var ett självklart mål på sommaren liksom Klampenborg dit det gick en direktfärja. Så småningom blev det jazzklubbar ... och härliga promenader med barnvagn i Dragör samt läckra upplevelser på Louisiana liksom runt om på konsthallar och numera en och annan golfklubb.

Under många år var de fyra nordiska länderna mitt arbetsfält. Mina bilfärder i Köpenhamn var så frekventa under 70- och 80-talen att polisen två gånger hejdade mig och ville kolla att jag inte var en danska som smyckörde en svenskregistrerad bil.

Stavningen av mitt förnamn har ju också danska rötter – mamma bodde som ung i Köpenhamn och förälskade sig i en dansk, men blev återkallad till Svedala av föräldrarna. Dock fortsatte hon både att tala och sjunga på danska lite då och då.

Ja, alla vi kring Öresund har minnen från båda sidorna – före bron framför allt vi svenskar mot Danmark. Numera går pendlingen i båda riktningarna. Många är de kurser som finns för bättre språkförståelse över Sundet, men visst behövs översättningar som vår ordförande Helge Krarup så klokt påpekar.

DANSK-SVENSKT FÖRFATTARSÄLLSKAP ÄR INNE PÅ SITT SEXTONDE ÅR och avgående vice ordf. Jan Torsten Ahlstrand ger en resumé över sina sex år i styrelsen. Under de fem år jag varit adjungerad har han varit en drivande kraft. Vi som fortsätter har ett intressant arbete framför oss. Dels att få dig som medlem mera engagerad – göra din röst hörd, delta i möten, initiera aktiviteter – dels sprida vidare kännedom både om föreningen och om författare från respektive land.

Med dessa rader tackar jag för mig vad gäller ansvaret för ORDET. Åtta nummer (12-19) har det blivit och jag tycker att det är dags att lämna över till någon ny kraft.

Är denna kraft kanske just DU som läser detta? Hör av dig om du känner för att axla min mantel!

KAETH GARDESTEDT

ORDET Nr 19. mars 2011. Årgång XII
ISSN 1650-187X

Utges med två nummer per år av
Dansk-Svensk Forfatterselskab / Dansk-
Svenskt Författarsällskap
Lilla torg 9
211 34 Malmö
<http://www.dansk-svensk.com>

Redaktör: Kaeth Gardestedt
Box 5259, 200 72 Malmö, +46
(0)705949259
kaeth@infoproduktion.se

Formgivare: Leif Nelson

Tryck: TotalPrint, Malmö

Skriv till redaktionen
ordet@dansk-svensk.com
© upphovsmännen och i övrigt ORDET

Ordförande/Formand: Helge Krarup
hk@johannesskolen.dk

Vice ordförande/Næstformand:
Jan Torsten Ahlstrand
jtad@pbhome.se

Thomas Grundberg, sekreterare svensk
sida och webbansvarig
thomas@grundberg.se

Birgitte Livbjerg, sekreterare dansk side
liv@aabof31.teleleat.dk

Bengt Liljenberg, ansvarig utgivare
av Ordet
j.k.liljenberg@spray.se

BÖCKER TILL VERKLIGT LÅGPRIS

Kom till Årsmötet den 2 april på Loftet i Malmö och passa på att komplettera ditt bibliotek.

Då säljer vi ut lagret av vår egen produktion – samt böcker som gallrats ur biblioteket.

Har du speciella önskemål, men kan inte komma till Malmö, maila dina önskemål till dsfs@dansk-svensk.com Portoavgift tillkommer.

En lista över de böcker som finns till försäljning kommer att finnas på Loftet samt publiceras på hemsidan efter årsmötet.

Möte med Suzanne Brøgger

Jag träffade Suzanne Brøgger några gånger de där åren. Hon hade en dynamisk utstrålning och var en mycket klok kvinna.

...
En gång mötte jag Jens August Schade, han med "människor möts och ljud musik uppstår i deras hjärnan" på hans stamkrog: Hvids vinstue på Kongens nytorv i Köpenhamn. Han råkade fylla år den dagen och berättade att Suzanne Brøgger skulle vara med på hans födelsedagsfest på krogen Skinderbuxen alldeles runt hörnet.

- Självvinvidrad, tillade han mycket stolt.

...
Suzanne Brøgger och jag skulle båda till Stockholm en helg. Hon fick numret till Bosse Gustafson som jag skulle besöka och ringde mig framåt kvällen. Då hade Bosse och hans Ulla bjudit på en fantastisk middag med massor av vin. Dessutom delade Bosse och jag en stor flaska vodka, så jag var inte särskilt nykter när Suzanne ringde. Men jag skärpte mig och tog en taxi till hennes hotell.

- Vill du ha något att dricka? frågade hon när jag stigit in i hennes hotellrum.

- Ett glas kallt vitt vin hade inte varit så dumt, svarade jag och försökte dölja att jag redan druckit mycket.

Hon beställde upp en flaska, som stod i en hink med is. Vi drack några glas och jag tyckte det kändes konstigt att sitta där med en av de vackraste och mest omdebatterade personerna i Norden just då.

...
Vi gick bort till Konstnärsgården och fick fönsterbordet med ett stort fång nejlikor i mitten. Hon hade sin vackra turban på sig och drog genast till sig all uppmärksamhet. Under måltiden kom flera svenska skådespelare fram till vårt bord. De gick ner på knä framför Suzanne och kysste hennes hand.

- Jag tror inte att du är den du ger dig ut för att vara, sa jag till Suzanne när vi åtit upp och bara hade en liten skvätt vin kvar i glaset.

Det var som att trycka på en duschknapp. Tårarna strömmade nedför kinderna på henne.

- Jag vill inte se dig mer, Jan, sa hon.

Sedan jag i en hast betalt notan gick vi därifrån. Vi skildes utanför krogen och jag var chockad över hennes reaktion. Vad jag menade var att hon hade samma rätt som andra för-

fattare att använda sig av ett fiktivt jag, men jag tror hon ville ge ett intryck av att allt hon skrev var självupplevt, alltifrån våldtäkten i Sovjetunionen till mötet med den äldre, fulmlige spårvagnskonduktören som hon träffade via en kontaktnons.

...
Tio år senare satt jag på flyget från London till Köpenhamn. Då läste jag en helsidesintervju med Suzanne Brøgger i en av de danska tidningarna. Ett småleende kom över mina läppar när jag såg rubriken:

"Jag är inte den jag gav mig ut för att vara."

UR JAN MÅRTENSONS MEMOARBOK "SOM DET KAN BLI"
(CARLSSON BOKFÖRLAG 2009)

KONFERENCEN/ KLASIKERNE OG NUTIDEN /19.- 21. AUGUST 2011

Mange af os forfattere arbejder på klassiske motiver, i digte, skuespil og romaner. Vi er som Søren Ulrik Thomsen udtrykker det:" i øjenhøjde med klassikerne."

For dem og andre med interesse for litteratur fra hele Norden kaldes til konference på Comwell Borupgård i Snekkersten i august. Pris for deltagelse inkl. helpension 3750, medlemmer af DSFS opnår 25% rabat.

Serien af konferencer indledtes i 2007 på det svensk-finlandske kulturcenter Hanaholmen uden for Helsingfors, men dengang var det alene Sveriges og Finlands paraplyorganisationer der var indbudt; i 2009 havde DELS (DE Litterära Sällskapen) (i Sverige)) inviteret bredt også i Danmark, Norge og Island, og det var der det uden videre blev bestemt at fortsætte udvekslingen af tanker og erfaringer i 2011.

Den danske paraplyorganisation ledes af 3 formænd for 4 selskaber: Bellman, Brandes-, Holberg og Pontoppidan, og i komiteen har tillige Ingemannselskabets formand plads sammen med Torben Brostrøm fra Det Danske Akademi og Henrik Hagemann fra Foreningen Norden. Det er denne gruppe der med SBiD's formand i spidsen har gennemtænkt konferencen og skaffet indlederne.

Hvorfor i Snekkersten? Nobelpristageren Henrik Pontoppidan boede dér da han skrev De Dødes Rige bl.a., og det kunne ligne en tanke, hvad det ikke er. Men Helsingør og nærmeste omegn er litterær mark: Poul Helgesen, Hans Christensen Sthen ("Den mørke nat forgangen er"), Shakespeare, H.C. Andersen, Henrik Hertz, Strindberg, Thomas Mann, Karen Blixen, og sniger man sig over til Gurre, så bliver det overvældende: Andersen, Heiberg, Chr. Winther, Carsten Hauch, J.P. Jacobsen, Holger Drachmann.

Formand i Samrådet for de Litterære Selskaber i Danmark er forfatteren Søren Sørensen, aktiv i Dansk-Svensk Forfatterselskab siden starten. Også forfatteren Monica Braw er på talerlisten, se www.dansk-svensk.com, www.litteraturselskaber.dk eller www.ordret.dk.

... på 15-årsdagen syntes bland andra Benny Andersen ...

VI AFHOLDER 10.3 ET ARRANGEMENT om den svenske kunstner, Gösta Adrian-Nilsson (1884-1965), også kaldet GAN. Det er kunsthistorikeren, Jan Torsten Ahlstrand, DSFS's næstformand, der står for aftenen, som relaterer sig til en udstilling i Lund om GAN og den danske surrealist, Wilhelm Freddie, samt en stor GAN-udstilling i Stockholm.

Årsmødet afholdes i Litteraturens Hus, Lilla Torg 9, Malmö, den 2.4.2011 og samme dag hører vi om Japan ved Monica Braw, der er Japanekspert. Hun taler ud fra sine nyeste bog om emnet: Trollsländans Land.

Helte og anti-helte i nordisk børnelitteratur møder vi 25.5 med Gunilla Bergström, forfatter til Alfons Åberg-bøgerne og Torben Weinreich, der er dansk professor i børnelitteratur. Det foregår i Malmö, men stedet er ikke fastlagt, se venligst på hjemmesiden.

Vi har siden sidste årsmøde i 2010 haft udbytterige aftener om Gunnar Ekelöf med ph.d-stipendiat Neal Ashley Conrad, både i København og i Malmö.

I København gentog vi symposiet om Ola Hansson, som vi havde afholdt i forbindelse med årsmødet i Malmö i april, 2010. Det foregik i Dansk forfatterforenings lokaler, på Ola Hanssons 150 års dag, 12 november, og deltagerne var forfatteren Søren Sørensen og professorerne, Bo Hakon Jørgensen, Christina Sjöblad og Ingvar Holm.

Forfatterselskabets 15 års-dag blev behørigt fejret i Malmö Stadsbibliotek med stort fremmøde, som kunne overvære digteren Benny Andersen på klaver og med digte, samt Fredrik Ekelund, som læste op af "Torget – en foreställning", indarbejdet med musik af Duo Girasol. DSFS's to første formænd, Bengt Liljenberg og Søren Sørensen gav et overblik over de 15 år. Endvidere præsenterede et antal medlemmer deres bogudgivelser. Aftenen endte med et traktement i Litteraturens Hus.

Vi tog hul på 2011-sæsonen med en Japan-aften 3.2 i København, hvor Monica Braw talte ud fra sin nye udgivelse om Japan: Trollsländans Land. Jeg læste derpå digte op af den japanske digter Shuntaro Tanikawa, oversat af Susanne Jörn. (Susanne Jörn skulle have læst op ledsaget af Helen Davies

på harpe, men måtte melde afbud på grund af sygdom.)

Efterårets program er på skitseplanet, men planen er at gentage arrangementet med Bergström og Weinreich i København. Endvidere en aften med diskussion om at skrive faglitteratur; faglitteraturen udgør jo en væsentlig del af den samlede litteratur. Endelig har vi den traditionelle bogreception med medlemmers bogudgivelser i december i Malmö.

HELGE KRARUP

DSFS – en liten tillbakablick på de senaste åren

ORDET NR 18 ÄGNADE ETT UPSLAG åt Dansk-Svenskt Författarsällsks 15-årsjubileum, som firades i Malmö stadsbibliotek den 9 december. Søren Sørensen beskrev livfullt i en artikel hur det hela hade börjat 1995, och hur verksamheten sedan utvecklades i ett stimulerande samarbete över Öresund. Bl.a har DSFS publicerat åtta antologier - en imponerande siffra med tanke på de blygsamma ekonomiska förutsättningarna.

Som nyinvald i det illustra sällskapet deltog jag i årsmötet på Loftet i april 2002, då initiativtagaren Bengt Liljenberg efter sju år som ordförande avtackades av sin efterträdare Søren Sørensen. Søren avgick i sin tur efter fyra år, 2006, då Kristian Carlsson övertog den imaginära ordförandeklubban. Själv blev jag invald i styrelsen vid årsmötet 2005 och utsågs efter tre år till (svensk) vice ordförande. Vid årsmötet 2008 valdes almeister Vagn Steen till ny formand, men avsåde sig av hälsoskäl uppdraget redan i juni, varpå jag fick rycka in som tillförordnad ordförande fram till årsmötet i april 2009. Lise Bostrup valdes då till ny ordförande men efterträddes redan följande år av Helge Krarup.

Jag har med andra ord upplevt sex olika ordförande, inklusive mig själv, under mina sex år i styrelsen. Men i stort sett har vi varit samma gäng av författare och översättare i styrelsen, och verksamheten har fortsatt i väl plöjda spår med programafnär, bokreceptioner, utgivning av Ordet samt två antologier.

Verksamhetsberättelserna vittnar om ett väl varierat utbud av programafnär, i snitt 7-8 per år, oftast på Loftet i Malmö eller i Dansk Forfatterforenings

hus i Köpenhamn, någon gång med en utvikning till Lund, t ex en imaginistafon på Skissernas museum i september 2008. Loftet är en trivsamt lokal, som lämpar sig bra för möten med upp till 40-50 personer men knappast lockar en ny publik. Det har varit roligt att få bekanta sig med Dansk Forfatterforenings vackra hus på Christianshavn med sina innehållsrika vägg- och takmålningar från 1700-talet. En höjdpunkt där var ett program under den köpenhamnska kulturmattan i oktober 2009 med 14 medverkande författare och översättare. Den 80-årige Benny Andersen charmade då alla med sitt pianospel och sin sång och utsågs med acklamation till äresmedlem i DSFS.

Störst publik tycks vi nå, när vi samarbetar med större föreningar som Publicistklubben i Malmö konsthall i januari 2009 eller med institutioner som Malmö stadsbibliotek i september samma år, då de danska författarinorna Kirsten Hammann och Christina Hesselholdt drog en stor publik i "Ljusets kalender". Under 2010 har vi bl.a. uppmärksammat Ola Hanssons 150-årsdag med ett program på båda sidor av Sundet med ekonomiskt stöd från Svenska Akademien. På liknande vis kommer vi att dubblera två program under 2011, dels med Monica Braw om Japan, dels med Gunilla Bergström och Torben Weinreich om antihjältar i barnlitteraturen.

Öresundsbron har under våra 15 år fått sällskap med en litterär och poetisk bro. Som de flesta föreningar i dag lider DSFS av en viss åderförkalkning och behöver nå yngre grupper. Det har varit både angenämt och stimulerande att få vara med och dra ett strå till den litterära myrstacken kring Öresund och att få lära känna nya kolleger på båda sidor av Sundet. Tack för mig!

JAN TORSTEN AHLSTRAND

ØKONOMISK STØTTE

Uden økonomisk støtte kan en forening som Dansk-Svensk Forfatter-selskab ikke fungere. Vi har grund til at takke Malmö Stad for en stor og generøs støtte, som sikrer, at vi kan betale husleje i Litteraturens Hus og samtidig bidrage til finansiering af Ordet og arrangementer.

Derudover har vi til konkrete arrangementer i det forløbne år modtaget støtte fra Statens Kunstråd, under Det danske Kulturministerium, samt Fondet for Dansk-Svensk Samarbejde. Vi takker mange gange.

Helge Krarup, formand for DSFS.

Hjalmar Gullberg (1898-1961) Religiøs lyrik med spex i sig

DET ÄR 50 ÅR SEDAN Hjalmar Gullberg lämnade jordelivet och vi minns honom med Hans Holmbergs reflektioner kring dikten Hänryckningen:

*Då skall ej vår jordiska lekamen
Längre hindra eller besvära oss.
Tyst i hallen står vid spegelramen
Rockvaktmästaren som gör herrn och
damen
Från de tunga ytterplaggen loss.*

*Medan i fem fack han lägger undan
Ögon, öron, tunga, näsa, hud,
Står vår själ i andakt och begrundan.
Stjärnor brinner i den blå rotundan,
Där vi äntligen skall möta Gud.*

HJALMAR GULLBERG, en verklig lundensare, kan identifieras som en sådan genom den spexon som ljuder i mycket av hans religiösa lyrik. Förutom spexonen provar han i den en speciell teknik, en form av dubbelexponering, där han flätar samman två miljöer, en kristen, biblisk och en profan, inomvärldslig.

Låt oss välja dikten "Hänryckning" som exempel. I diktens inledning träder vi in i en garderobslignande miljö. I den finns en spegel och ett skåp och det viktigaste i en lokal som denna, nämligen en rockvaktmästare. Det är han som handlar i dikten. Han gör vad en vaktmästare skall göra, tar av och emot våra tunga ytterplagg och sorterar dem till placering i olika fack. Men det är inte vanliga klädesplagg, utan är plötsligt förvandlade till våra fem sinnen. Vi okroppsliggöres och förvandlas till "avklädda själar", som "äntligen skall möta Gud".

Hallen förvandlas till en blå rotunda, stjärnupplyst. Så blir diktens

miljö två i en, en dubbelexponering, och inte minst en utmaning, en restaurangmiljö tycks vara platsen för det slutgiltiga mötet. Någon domstolsscenen är det inte tal om, någon rättegångssal är det inte som väntar oss utan en befrielse. En själens befrielse från kroppens alla lekamliga plågor. Alla lundensare som besökt Akademiska Föreningens restaurang i Lund känner igen scenariet och Gullbergs dikt och förnimmer dess sammansatta spexon.

HANS HOLMBERG

10/3 kl. 19.00: Jan Torsten Ahlstrand:

GAN - modernistpionjär och outsider.

Föreläsning med diabilder på Loftet, Litteraturens Hus, Malmö

KONSTNÄREN OCH FÖRFATTAREN Gösta Adrian-Nilsson, signaturen GAN (1884-1965), är dubbelt aktuell våren 2011, dels med en stor retrospektiv på Prins Eugens Waldemarsudde i Stockholm, dels med en mindre utställning med titeln "Hello Freddie!" på Universitets-

biblioteket i Lund. Den sistnämnda utställningen, som pågår t.o.m. den 22 maj, belyser med en unik dokumentsamling GAN:s vänskap med den omstridda danske surrealist Wilhelm Freddie. Under den tyska ockupationen av Danmark flydde Freddie över Öresund 1944 och bosatte sig i Stockholm, där han bodde kvar ända till 1950. I samband med utställningen har Universitetsbiblioteket gett ut en bok med hela korrespondensen mellan GAN och Freddie i faksimil och med en längre inledning av Jan Torsten Ahlstrand.

GAN-utställningen på Prins Eugens Waldemarsudde är med 125 nummer den största GAN-utställningen sedan 100-årsjubileet 1984. Den pågår t.o.m. den 29 maj och kommer sedan att visas på Malmö konstmuseum i sommar och på Norrköpings konstmuseum under hösten 2011. En ny monografi om GAN, författad av Ahlstrand, utkommer i vår på Carlsson Förlag.

JAN TORSTEN AHLSTRAND

JAN TORSTEN AHLSTRAND:
Monografi om GAN, Carlsson Förlag
Läs mer under GAN-föreläsning

JAKOB BRÖNNUMS
2. novellasamling "JOBS DRÖM OG ANDRE FORTÆLLINGER" udkommer
14. april. I september udkom hans 7. digtsamling, "MÅNEN I DIN HÅND", med 216 haikuer
I efteråret i år udkommer en endnu unavngiven bog om U2's tekster, i forklængelse af et antologibidrag i bogen "ROCKPROFETER" om samme emne.

IDA HAMRE:
"I DET FRI" . Digtene er inspirerede af klassisk japansk haikudigtning.
Nogle ligger dog langt fra hvad man normalt kan forbinde med haiku. Ialt er der 55 korte og lange digte som beskæftiger sig med natur og eksistens.
Samlingen udkommer i marts 2011 på Forlaget Ravnerock.

URSULA BAUM HANSEN
har översatt
SEBASTIAN FITZEK: SPLINTEN
En psykothriller: En ung jurist, der arbejder i Berlin som socialrådgiver på gadeplan, kommer ud for en bilulykke, der efterlader en splint i hans nakke. Denne splint giver efterhånden anledning til de mest utrolige situationer, hvor hans egen identitet forsvinder, indtil den egentlige årsag omsider bliver afsløret.
LINDA HOLEMAN: PORTEN I MARRAKESH
Det er troen på kærligheden, der i begyndelsen af trediveerne får en ung amerikansk kvinde til at forlade sit trygge miljø og rejse til Marokko. I sin søgen efter sin forsvundne kæreste bliver hun konfronteret med en totalt fremmedartet kultur, som hun omsider bliver en del af.

ELISABETH KORNDALH:
tillsammans med Juris Kronbergs, urval och tolkningar av Benny Andersens dikter och sånger till samlingen "VÄRLDENS SISTA DIKT OCH SVANTES VISER". Heidruns förlag, 2010. (Benny A. översatte en av mina dikter – "INGEN", som publicerades i Politiken i 8 juni 2010.)
Jag har också översatt och fått publicerat tolkningar av Vagn Lundbye.

TUIJA NIEMINEN KRISTOFERSSON:
LÅT INTE SPINDELVÄVEN VÄXA I DITT HJÄRTA"
– EN FORSKNINGSCIRKEL OM POESINS VERKAN FÖR SJUKSKÖTERS KOR I PALLIATIV VÅRD
Rapporten, skriven av författare Tuija Nieminen Kristofersson och forskare Margareta Rängård, beskriver hur sjuksköterskor med poesins hjälp kunnat beskriva sina erfarenheter av svåra situationer i vården av döende patienter. Poesin ger på ett finstämt sätt en möjlighet att tala om existentiella frågor som alla berörs av, oavsett om man är patient, anhörig eller vårdgivare.

Rapporten ges ut av Kommunförbundet/ FoU Skåne och Region Skåne.

VIGGO MADSEN:
SULTENS SLAVEHÆR FRA DIGTSAMLINGEN "JEG-LØSE DICTE"
da jeg opdagede, at de som skulle befri mig holdt frokostpause, blev jeg sulten og gik hen for at slutte mig til dem - deres måltid, som ikke overraskende bestod af medbragte klemmer, var i den grad 'flad madpakke' - fimsset leverpostej, flov skoleost - alligevel tog jeg mod den rundtenom de tilbød mig, og sagde tak til - det drejer sig om nødvendigheden af at gøre
gøre hvad? - hvad nødvendigheden tilsiger, selvfølgelig! kroppen er en gummicelle, i den kan man rase ud

MARIA MARCUS:
"HVAD VAR DET I GRUNDEN I LAVEDE, DENGANG I GIK RUNDT MED LILLA BLE OG HADEDE MÆND?"
Det spørgsmål har jeg måttet svare på utallige gange i de senere år. Derfor besluttede jeg mig til at lave en letlæselig, appetitlig opslagsbog, med masser af billeder, om den ny kvindebevægelse: "MIN EGEN RØDSTRØMPE ABC".
Det er en bog fuld af facts: Om Strøturen, bus-aktionen, barnevognsslisken, kampen for ligeløn - eller om dengang rødstrømperne for et kort øjeblik erobrede TV-Avisen. Men også om, hvorfor vi gjorde det: Hvad var det vi var vokset op med? Hvad var det vi havde lært hjemmefra, i skolen, på vores arbejdsplads - og som vi ikke gad leve med længere?
Som tv-medarbejder med det privilegium at have den ny kvindebevægelse som mit stofområde - og som rødstrømpe.
Mer info: www.mariamarcus.dk

INGE PEDERSEN:
Digte til CD "NY MUSIK TIL DANSK LYRIK", vokal: Marianne Lund, musik: Edina Hadziselimovic 2010.
Digte til Silkeborg Kulturfestival, 2010.
Digte til udstilling med kunstnergruppen "SOM VINDEN BLÆSER", Lemvig 2010.
Nomineret til Weekendavisens Litteraturpris 2010 (dog uden at få den).

GUILLEM RODRIGUES DA SILVA
"Huset i mitt hjärta" ny diktbok publicerad i Brasilien.

Översättning från franska: "EN PEU DE PAROLES", Athanase Vantchev de Thracy

JAN HENRIK SWAHN:
"MITT LIV SOM ROMAN"
- en humoristisk sannsaga om mitt liv fram till slutet av åttiotalet, med tonvikt lagd på de många åren i Malmö, Köpenhamn och Paris. Här berättar jag hur romanen "Den förbannade glädjen" (1987) kom till, denna sorgliga komedi om en försupen pensionär i Köpenhamn, som innebar mitt genombrott som författare och som sedermera översatts till grekiska och hebreiska och nu finns tillgänglig på svenska igen via förlaget Déjavu.
I "Mitt liv som roman" berättar jag vidare om min stora ensamhet i en iskall lägenhet i Köpenhamns utkanter och hur jag genom en serie helt osannolika händelser till slut lyckades ta mig därifrån.
"JAG FINNS!" är en antologi med litterära texter skrivna av hemlösa kvinnor i Stockholm. Jag har haft en skrivarkurs med dem i ett par år snart och har samlat ett stort antal av de bästa texterna i en bok. Antologin kommer ut på Brasel Publishing och romanen på Bonniers.

SØREN SØRENSEN:
Lars Huldén & Jennie Nell: CARL MICHAEL BELLMANS LIV OG VÆRK.
En minibiografi. På dansk ved Søren Sørensen. Udg. af Selskabet Bellman i Danmark 2010
Jens Lund, Hans Lundsteen & Søren Sørensen (red.): BELLMAN I BILLED OG DIGT. Skrifter udgivet af Selskabet Bellman i Danmark 2010.
Indholder digte og essays af danske og svenske forfattere, deriblandt Søren Sørensen

PIA TAFDRUP
udkommet på arabisk:
الكيد المرتد
(Boomerang). Översat af Jamal Jumá. Arab Scientific Publishers, Inc. Beirut 2010
For øvrige nyheder se: www.tafdrup.com

... CANARISKE ORD.
Rejs fra vinterkulden og skriv i varmen på Gran Canaria. Tag afsæt i de mange indtryk i den grønne by, som ikke kun har badeliv på den 3 km lange strand, men også er en storby med spansk hverdagsliv – altså andet end hoteller.
Der er en stor skandinavisk gruppe af fastboende eller "trækfugle" på øen, mange af dem medlem af den skandinaviske klub, som har et udmærket bibliotek og gode arrangementer.
Du kan ligefrem tage på skrivekursus hos mig i uge 2 og 3, januar 2012 ...holde øje med www.clod.dk
Du kan også donere dine frieksemplarer til

klubbens bibliotek. Folk har tid og lyst til at læse hernede. Adresse:
Calle Manuel Gonzalez Martin 15, Las Palmas de Gran Canaria, Spain. Hjemmeside: www.skandinaviskaklubben.com

Mine seneste ungdomsromaner, "BODY EFFEX" og "BODY TACTICS" er översat til norsk, og har afstedkommet flere forfatterbesøg deroppe. Den prisbelønnede "Englekraft" er ved at blive filmatiseret i Norge.

Vi ses i Las Palmas til næste vinter!
BENTE CLOD:

Per-Olof Johansson, Danmark En person midt i projektet

Er dansk-svensk det samme som svensk-dansk?

Jeg er stærkt i tvivl. Jeg har et svensk navn, så i Danmark kan jeg forveksles med en svensker, derfor kalder jeg mig per-olof.dk.

Da jeg fik invitationen til at være med i selskabet for nu mange år siden, syntes jeg det var oplagt at melde min ind. Og det ikke kun af personlige grunde. Så nært beslægtede sprog og med så meget fælles historie. Jeg har været suppleant i bestyrelsen nogle år, og det betyder deltagelse i bestyrelsesarbejdet. Jeg har siddet i mange bestyrelser i årenes løb og dette er bestemt noget for sig på grund af sprogsmutterne. Visse ting går langsommere, men det er absolut ikke ufastligt og bestemt lærerigt.

En stor del af mit forfatterskab skjuler sig på Internettet, dvs er fuldt tilgængeligt jorden rundt og brugt af mange – så at sige enkeltvis. Nogen omtale kaster det ikke af sig – endsige penge, men mange kontakter.

Med min bog om 'En tid med spånkurve' opfyldte jeg i 2009 en selvpålagt forpligtelse til at fortælle om det lille hjørne af svensk indvandring til Danmark, som jeg er en del af, og som handler om kurvemagerne. Intet forlag bed på krognen, så som flere gange før måtte jeg selv stå for udgivelsen.

Altså, jeg må være en forfatter af smalle bøger, men i og med tilgængeligheden på nettet med digte, artikler

om diverse kulturhistoriske og politiske emner fylder det da en del. Og Dansk Svensk Forfatterselskab har været en kontaktskaber til nabolandet. Sådan må også andre kunne bruge foreningen. Det er et tilbud, der giver os muligheder for at udvide vor læserkreds - og i hvert fald vor egen horisont!

Gefion

Søren Sørensen er ikke alene forfatter, han er også billedkunstner med debut 1959. Hans engagement i svensk kultur er en væsentlig grund til at han siden stiftelsen af DSFS har været aktiv. Man kan derfor ikke undre sig over at Snorre Sturlasons beretning i Heimskringla (1200-tallet) om gudinden Gefion har optaget ham, både i digt og maleri. I tre store lærreder har han skildret hende, og på hans seneste udstilling i Sorgenfri var det tredje udstillet.

GEFION MODEN KVINDE - mor til fire voksne sønner. En bevidst kvinde - en nat med hende koster Sjælland, og en stærk kvinde.

Gefion er jernalderen i sin åbne kønslighed og sit territoriale begær, men dermed tilhører hun også den moderne tid. Gefion venter ikke på nogen prins på en hest med en hvilken som helst farve for så at få første det halve kongerige, og prinsen bliver konge, det hele. Hun opsøger ham, og det kongerige hun skal have, er ikke hans, det er hendes eget om hun så skal pløje det ud af hans.

Det er manden hun skal bruge, som deltager i lystens spil, ikke hans impe-

riale status, hun skaber sin egen med de midler hun råder over. Beundrer man mest hendes frimodige frieri eller den utrolige kraftpræstation? - Kom så, drenge, så skal vi lige nå Nordsjælland også - lad os bare tage den stump sandjord med, den er god som skov.

Landet røber hendes tvivl på egne evner. Eller sønnernes måske... Først tage det gode land mod vest, lægge stort op med plovuren mod nord og solen på højre side af de kønne drenge. Men de løber ind i de vældige bakker ved Ashøj - den får navn efter hendes slægt - og drengene trættes af det dybe skar. Så løber hun ud i sand og tror ikke hun når videre, vender bustrofédon. Men halvvejs tilbage går der ploven i lind muld og tænker at det var dog ærgerligt ikke at få den godbid med og går op ad Horns Herred til, det sætter et minde om drengenes vældige prydelser nu de er tyre for en dag. Atter går plovskæret i sand, og atter vender hun dem, får igen solen på højre side, så de svedklædte sorte flanker reflekterer. Et stykke nede er der en kilde, hun giver dem ro til at drikke. Da de er utørstige, er det hun råber sit - Kom så, drenge ... og de er gode drenge, de gør som mor siger, de tager det store sving inden nadveren, svajer lidt, går på klippegrund to gange, det må de uden om, kommer så tilbage, nu med den synkende sol lige i øjnene.

Gefionfontänen i Köpenhamn

Men endnu er der tag der skal tages. Hun spænder sønnerne fra ploven, slår vældige tove om bakker og klinger, råber til dem, de sætter klovene og trækker, fortsætter ud i Kattegat, ned til farvandet mellem Odins Ø og Skåne. Først der puster de ud. Men da svenskekongen skal se hvad hun får i liggeløn, følger hans blik en strandkant i kystlinje, ser Värmlandsnäs, ser Skoghäll, Kållandsö, ser fortabt over vandet.

Niklas Törnlund, Bo Lillesøe och Arne Hugo Stølan i nordisk Treklang

TILLSAMMANS MED DEN NORSKE LYRIKERN Arne Hugo Stølan är Niklas Törnlund och Bo Lillesøe i färd med att genomföra projektet Treklang i vänorterna Hamar i Norge, jylländska Viborg och Lund. Ett par hundra skolungdomar på högstadiet får träffa poeterna och utforska sina egna poetiska uttrycksmöjligheter, samtidigt som man bekantar sig med grannspråken och översätter varandras dikter på projektets websida.

En vandringsutställning med ett urval av dikterna i illustrerad affischform cirkulerar mellan städerna, och projektet avslutas under festivalen Nordisk Samtidspoesi på de Rolf Jacobsendagarna i Hamar i mars. Då får även ett antal av ungdomarna från vänorterna både skriva och uppträda tillsammans under poeternas ledning.

– Enligt min erfarenhet gör dansklärarna inte så mycket av undervisningen i lyrik, eftersom det är en smal genre. Detsamma gäller egentligen också de nordiska språken, säger skolbibliotekarien Gitte Vinther i Viborg, en av de ansvariga i arrangörs-

gruppen som helt kaxigt kallar sig Den Nordiske Poesikomité.

För poeterna har besöken i grannländerna gett en extra dimension åt det pedagogiska arbetet.

– Ord är ju musik, och jag blir inspirerad av de annorlunda tonerna och rytmerna i danskan, säger Arne Hugo efter sejouren på Søndre Skole i Viborg. Och vid ankomsten till Hamar i höstas brast Niklas och Bo ut i följande poetiska dialog:

*På ett norskt torg
i ett norskt träd
sitter en norsk sparv
och sjunger på bokmål
för utländska poeter*

*

*Molnen lägger ett lock över Hamar
och holder smilene nede*

*Men på andra sidan Mjøsa
ruller landskabets trappe opad*

*Vi samlas i bergakungens skolsal
Stjæler halvmånen ned fra himmelen*

*Och ser vår ordskatt
Vokse
Växa
Vokse...*

Oversættelsers nødvendighed.

OVERSÆTTELSER ER EN UDVIDELSE af et lands litteratur. Oversættelser gør litteraturens verden til verdens litteratur. Den oversatte litteratur bliver tilgængelig på modersmålet, dansk, svensk, hvilket som helst. Selvfølgelig er der læsere, som læser på originalsproget, hvad enten bogen er oversat eller ej. Dan Brown læses af nogle stadigvæk på engelsk, også efter udgivelsen på dansk. Men den oversatte bog gøres lettere tilgængelig. Og taler vi om litteratur på "fjerne" sprog, japansk eller ungarsk for eksempel, ja, så er hovedparten af os afskåret fra at læse den, medmindre vi møder den på engelsk, eller den udkommer på vort eget sprog.

Vi – måske især de af os, som beskæftiger os med dansk, norsk og svensk – kan beklage os over, at vi, måske snarere: at man ikke læser vores nabolandes litteratur på originalsproget; vore sprog er dog så nære ved hinanden. Det burde lade sig gøre. Det står skraldt til i undervisningssystemet, og hvad vi ellers finder på at sige.

Men det paradoksale er, at en svensk bog, oversat til dansk, bliver en del af den danske læselitteratur. Den omtales, anmeldes, ligger (i kort tid) i boghandelen, diskuteres i medierne og ved middagsbordene – måske, afhængig af hvilken bog, naturligvis. Mens den uoversat, kun eksisterende på svensk, sandsynligvis ville være totalt ukendt for de allerfleste i Danmark.

Stieg Larssons bøger læses i store oplag, og vi kender til historien bag dem. Ville han være blevet læst, hvis han ikke var oversat til dansk? Ville jeg have læst: Airmail, korrespondancen mellem Robert Bly og Tomas Tranströmer, hvis ikke den var oversat til dansk? Ville generationer af børn – og deres oplæserforældre – have kendt til Pippi Langstrømpe uden oversættelserne? Næppe.

HELGE KRARUP